

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. sz. földszint (Arany Bika bérház. Tel.: 113 (7 mellékallomással). Szerkesztőségi hivatalos órák d. n. 3-7-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) félemlélet. Tel.: 113 (7 mellékallomással). Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig.

Központi feladat az őszi szántási-vetési munkálatoknak előirányzat szerinti elvégzése

Minden apparátust, demokratikus erőt erre a feladatra kell beállítani

A belügyminisztériumban hétfőn a főispánok, alispánok és az államrendőrség vármegyei szemléltői részvételével értekezlet tartottak. Az értekezlet főtárgya az őszi szántási és vetési munka kérdése volt.

Keresztes Mihály földművelésügyi államtitkár tájékoztatójából kiderült, hogy különböző okokból, így többek között az illetékes szervek bizonyos fokú passzivitásából, de különösképpen a falusi kulák-

ság és más reakciós elemek szabotázsa következtében késésünk van, amit gyorsan be kell hoznunk.

Kádár János belügyminiszter felszólalásában többek között kiemelte, hogy az őszi szántási és vetési munkának az előirányzat szerinti elvégzése ezekben a napokban központi feladat, azt mint az ország legfőbb érdekét kell kezelvénni és megvalósítani. Magát az állami apparátust, a pártokat,

a tömegszervezeteket, minden demokratikus erőt, a falun most erre a feladatra kell központosítani. Az őszi szántási és vetési munkálatok végrehajtásával szemben jelentkező kulák és reakciós szabotáló kísérletet pedig a legnagyobb eréllyel kell letörni.

Az alispánok ismereték a megyék helyzetét, végül pedig Szobek András államtitkár a közellátással kapcsolatos tennivalókra hívta fel a figyelmet. (MTI)

Hétfőn délután összeült a Biztonsági Tanács

Ujabb nagyjelentőségű szovjet békejavaslat

Moszkva: A nyugati imperialistáknak tudomásul kell venniük, hogy az „atomtitok” többé már nem titok

Páris. A Biztonsági Tanács hétfőn délután 5.40 órakor összeült. Ezt megelőzően Bramuglia meghívását folytatta a három nyugati hatalom képviselőivel, majd a hat „semleges” állam küldöttségével, végül pedig Viszinszkij szovjet külügyet kereste fel. (MTI)

UJABB NAGYJELENTŐSÉGŰ SZOVJET BÉKEJAVASLAT

Páris. Malik szovjet külügyet, az Egyesült Nemzetek leszerelési albizottságában hétfőn javasolta állítsanak fel nemzetközi ellenőrző szervet, amelynek az öt nagyhatalom pontos és hivatalos kinnutást nyújtson be teljes felszereléséről és hadseregének állományáról. (MTI)

AZ „ATOMTITOK” TÖBBÉ NEM TITOK

Moszkva. Az UNO belpolitikai bizottságában az atomkérdés vitája során szembetűnő volt, ki akarja megtartani az atombombát a fegyverek sorában. Az amerikai az angol és az őket támogató kiküldöttek felszólalásai megmutatták, hogy az angol-amerikai többségnek nincs igénye a békeszerető emberiség vágyainak megfelelő szovjet javaslat. Azok, akik azt hiszik, hogy ők egyedül a birtokosai az „atomenergia „titkának”, semmi áron sem hajlandók feladni ezt a gondolatot. Noha ez a „titok” már régen nem titok s ők göröcsön ragaszkodnak ehhez a hiedelmükhöz. Az amerikaiak atomellenőrzési terve, mint ismeretes, nemzetközi „ellenőrzés” cégére alatt amerikai uralom alatt álló mindenható atomtrösztöt kíván létrehozni. Ez megfelel a Wallstreet érdekeinek, de komoly veszélyt jelent a békeszerető népek szempontjából. Az amerikai tervek szerint létrehozandó nemzetközi atomtröszt gerincét a magán-cégek kezében lévő amerikai atombombagyárak alkotnák. Ennek következménye az lenne, hogy nemzetközi atomkirály dinasztia keletkezne ezek még a hirhéd fegyvergyári dimasztiaknál is sokkal veszélyesebb szerepet játszanának. (MTI)

AZ EGYESÜLT NEMZETEK

okmánya aláírásának harmadik évfordulójáról világszerte megemlékeztek. A világpolitikának csaknem valamennyi vezető szereplője

méltatta az UNO jelentőségét. A moszkvai Pravda az évfordulónak szentelt cikkében az indonéziai malajji, kínai, indonéz, burmai, kasmiri, palesztinai és görögországi helyz tre emlékeztette meg állapítja: „A jelenlegi nemzetközi helyzet semmiképpen sem felel meg az alapokmányban foglalt nemesszavaknak. A második világháború idején ünnepélyesen kötött és megerősített nemzetközi szerződéseket sorozatosan megsértik.”

BERLIN

szovjet parancsmóhelyettese a berlini városi tanács alelnökéhez írt zett leveleiben vádat emel a német főváros közigazgatásának hat vezető tisztviselője ellen, mert — mint a levél megállapítja — rendszeresen fasizta és militarista természetű, békeellenes szövegeket tartanak és mert 1948 szeptember 9-én nyíltan fasizta pogromra és a megszálló hatóságok rendelkezési ellen uszítottak. Jeli zavov befeszülül közli, hogy várja a városi önkormányzat intézkedését.

PALESZTINA

ügye ismét foglalkoztatta az UNO politikai bizottságát. Rövid vica után az iráni delegátus a tárgyalásnak egy hétre való elhalasztását kérte, hogy „a kérdést jobban tanulmányozhassák”. A bizottság

19 szavazattal 16 ellenében (14-en tartózkodtak a szavazástól) hozzájárult az egyhetes halasztáshoz. Mivel október 30-án már nem kerül sor érdemi vitára, a következő három nap pedig ünnep, a nyilvánvalóan amerikai sugalmazású akció elérte célját: az USA-delegációnak csak az elektorválasztás lezajlása után kell majd állást foglalnia Palesztina ügyében. Közben Palesztinából olyan hírek érkeznek, hogy a Biztonsági Tanács új zett szüntess parancsa nem jött teljes eredménnyel. Sorozatos összesítéseket jelentenek Dél-Palesztinából, sőt a hét végén az északi arcvonal több pontján is kiújultak a harcok.

AMERIKAI POLITIKUSOK VETEK RÉSZT AZ OLASZ MINISZTERTANÁCSON

Róma. Hoffmann, a Marshall-terv felügyelője s helyettese Harriman, továbbá az olaszországi Marshall bizottság vezetője és a római amerikai nagykövet jelen volt az olasz minisztertanács szombati ülésén. Ez az első eset, — írja az UNITA, — hogy amerikai képviselők résztvettek a Marshall-terv alá vont ország minisztertanácsában. Hoffmannak, Marshall látogatását közvetlenül követő olaszországi útjában a Marshall-terv olaszországi működése körül mutatkozó válság újabb jeleit látják. (MTI)

A francia bányászok állják harcot

Moch katonai hadiüret dolgoztatta ki a bányák elfoglalására

Páris. A belügyminiszter a katonai hatóságok valóságos haditerve alapján kísérik meg a sztrájkolókat által védett tárnák elfoglalását és a sztrájk letörését. A bányászok azonban a sztrájk negyedik hetében rendületlenül folytatják a bérharcot.

Hétfőn reggel csendőrség, rendőrség és katonaság lépett működésbe az északi bányavidékek keleti részén, Valenciennes környékén elfoglalták néhány tárnát és letartóztattak több sztrájkolót. A letartóztatások azonban nem félemlítették meg a sztrájkolókat. A déli bányavidékek légköre ostromállapotra emlékeztet. A csendőrök és rendőrök igazoltatnak mindenkit.

A rokonszenvtüntetéseket egész Franciaországra kiterjedtek. Longre vidékén 140 ezer munkás kez-

dett hétfőn reggel figyelemztető sztrájkot.

St. Fliteneben megszüntették a villamosok forgalmát és egész délelőtt egyetlen vonat sem hagyta el az állomást.

Rokonszenvtüntetéseket jelentenek Lyonból, Toulouseból és Marseilleből. Párisban délutánra tiltakozó felvonulást terveznek.

A bányászszakszervezet megelégedéssel állapítja meg, hogy a sztrájk harmadik hetének végén a sztrájkolók egysége és harci szelleme jobb, mint valaha a Force Ouvriere és a keresztény szakszervezeti vezetők árulása és a kormány terrorja ellenére is. A kormány által a bányászokra kényszerített bérharc következtében eddig már három millió tonna szén veszett a gazdasági élet-

Csütörtökön kezdődik a kenesei értekezlet

A Független Kisgazda Párt baltónkenesei értekezlete 28-án reggel 9 órakor kezdődik Dobi István megnyitójával, amelyben az elnök az összes időszerű kérdésekkel foglalkozik. Ezután Dinnyés Lajos miniszterelnök beszél, majd hozzá-

szólások következnek és a déli órákban kerül sor Gyöngyösi János külpolitikai, délután pedig Bognár József ügyvezető-alelnök belpolitikai összefoglaló jelentésére. A vitát másnap egész nap folytatják.

Ma hadifogolyvont érkezik

Lapzártakor értesültünk arról, hogy Máramaroszigetéről hétfőn este a késő esti órákban elindult az idei 47. hadifogolyvont. A szállítmány ma reggel érkezik

Csapra, délelőtt halad át a magyar határon és valószínűleg a kora délutáni vagy esti órákban érkezik a debreceni átvevő állomásra.

Megjelent a rendelet az élelmiszerjegyekről

Vasárnap jelent meg a földművelésügyi miniszter rendelete a hatósági élelmiszerellátásra jogosultak újabb csoportba sorolásáról.

A rendelet szerint november elsejétől a második ellátási csoportba tartoznak azok a munkavállalók, akiknek havi összilletményük 1500 forintot meghaladja. Azoknál, akiknél háztartásukban legalább két önálló keresettel nem rendelkező eltartott személy van, a második kategóriába való sorolás havi 1800 forintos fizetésnél kezdődik. Második csoportba tartoznak az önálló iparosok, kereskedők és egyéb foglalkozásúak, akiknek kereseti és jövedelme adója az 1948-as kivétel szerint havi száz forintot meghaladja, akik alkalmazottat tartanak.

Ugyancsak ide sorolandók azok, kik háztartási alkalmazottat tartanak, kivéve olyanokat, akiknek tízennégy éven aluli gyermekük van

vagy betegség esetén vagy egyéb okok miatt a háztartási alkalmazott tartása szükséges.

A rendelet szerint közös háztartásban élő személyeket ugyanabba az ellátási csoportba kell sorolni. Ha a háztartáshoz tartozó személyek összes jövedelme a havi 2000 forintot meghaladja, vagy ha két önálló keresettel nem rendelkező eltartott személy van akkor a 2500 forintot meghaladja, ilyenkor a háztartás a második kategóriába sorolandó.

Minden fogyasztó, aki az első ellátási csoportba való sorolásra tart igényt, igazolási lapot köteles november 15-ig benyújtani. Az egy háztartáshoz tartozó személyekről a családtag közös igazolási lapot állít ki. A második ellátási csoportba soroltak december 1-e után igazolási lap benyújtásával mindenkor a hónap 20-áig kérhetik visszaminősítésüket.

Mennyit kell fizetni 1948-ban a földreform során juttatott vagyontárgyakért

30 napon belül kamatmentesen fizethető az árelőleg

A hivatalos lap vasárnapi száma közli a földművelésügyi miniszter rendeletét a földreform során juttatott vagyontárgyakért évenként esedékes árelőleg fizetése tárgyában. A földreform, illetőleg a leleplezés végrehajtása során juttatásban részesült személyek a juttatási árelőlegnek az 1948. évben esedékes részét október 30-tól számított 30 nap alatt kell megfizetni. E határidőn belül az előleg kamatmentesen fizethető.

penzbeli egyenértéke.

Elő és holt felszerelési tárgyakért a megállapított búzabecsérték százalékát kell évenként fizetni. A rendelet hatálya a földműves szövetkezeteknek juttatott vagyon- tárgyakért a megváltási ár és egyéb szolgáltatások törlesztésének szabályait külön rendelet fogja megállapítani.

Az üzletek nyitvatartása november 1-én

A kereskedelmi és szövetkezet- ügyi minisztérium közli, hogy november 1-én a virágüzletek reggel 8-tól délután 6 óráig, az élelmiszer és tüzelőkereskedések reggel 7-től délelőtt tíz óráig, a fodrász üzletek reggel félnyolctól féltizenket- töig tarthatók nyitva.

Várnay Zseni kitüntetése

Október 31-én lesz 30. évfordulója annak, hogy talragaszok útján közölték Várnay Zseni „Katonai fiamhoz” c. versét, amely felszította az októberi forradalom napjaiban a munkásokat és kivégez- nyelt csapatokat, hogy tagadják meg az engedelmességet. A kultuszminiszter az íróját, híreg verse megjelenésének 30. évfordulóján a Pro Arce érdemrenddel tüntette ki.

Gyermek felvételek Horváth Istoból

Simonffy-utca 1-b.

Tiltakozás az egyházi reakció ellen

Bartha János főtitkár szavát teszi, hogy egyes egyházi körök az egyházi megmozdulásokat politikai használatra használják fel és éles szembeállítást tanúsítanak a népi demokrácia ellen és vele szemben ellenséges hangulatot igyekeznek kelteni a hívők körében. A Kiszegszabadság a teljes vallásszabadság elve alapján áll, de elítéli a vallási köntösben jelentkező izgatást. Ő maga nemrég lenjárt a Dunánál, éppen Mindszenty primás egykori városában és tapasztalta, hogy a katolikus tömegek nem reagálnak erre a reakciós izgatásra és hűek maradnak a demokratikus állami és társadalmi rendünkhöz. Azonban mégis veszélyeket rejt magában a reakciónak ez a módja, éppen azért indítványozza, a gyűlés tiltakozék ellen és utasítsa vissza az illetéktelen, demokráciaellenes szövegek politikizálását.

Az indítványt a gyűlés egyhangúlag elfogadta.

KÖZEBÉD

Délben egyáltalán közébéd volt az Arany Bika Bocskay termében.

Kálmán Ferenc pohárköszöntőben köszöntötte Szigethy Gyulát, hangoztatva, hogy ami Dobi István végez a nagy politikában az országos viszonylatban, az a munkát végzi Szigethy Gyula szűkebb pátriánkban. Felhívja a választmányt és a párt tagjait, álljunk mindnyájan mögé és kövessük az az irányvonalat amit országos vezetőink megjelölnek. (Éljenek, taps.)

A választmány vidéki tagjai a délutáni vonatokkal hazatértek.

Ma városi közgyűlés

Debrecen város törvényhatósági bizottsága ma rendkívüli közgyűlésre ül össze. A közgyűlés tárgyszorúata még nem ismeretes. Ma reggel ül össze a városi tanács a közgyűlés elé kerülő ügyek előkészítésére. A tanács tárgyszorúata megállapító ülése után fél 10-kor kezdődik a közgyűlés, 10 órakor a közgyűlés.

Rendület a népszámláláshoz

A tegnapi minisztertanács elfogadta a december 31-ji népszámláláshoz szóló rendelettervezetet. A rendelettervezet értelmében az általános népszámlálást a december 31-ji éjféli állapot alapulvételével kell végrehajtani. Egyidejűleg össze kell írni a lakóházakat és épületeket, a lakásokat és egyéb helyiségeket, az önálló kereskedőket és ügynökségeket. A népszámlálást január 15-ig be kell fejezni.

Az összeírási munkálatok a Központi Statisztikai Hivatal irányítása mellett folynak. A népszámlálási iskolák tanszemélyzete számlálóbiztosítói minőségben vesz részt az adatgyűjtésnél. A kultusz miniszter elrendelte, hogy az adatok helyi összegyűjtésének ideje alatt a tanítás szüneteljen a népszámlálási iskolákban.

Elkészült a vádirat Tóth Lajos egyetemi igazgató ügyében

A debreceni államügyészség dr. Tarjossy Béla államügyész elkészítette a vádiratot dr. Tóth Lajos, a debreceni tudományegyetem gazdasági hivatala igazgatója ügyében, aki augusztus elején ötá előzetes letartóztatásban van. A vádirat a hároméves gazdasági terv megvalósítását veszélyeztető bűncselekmény miatt készült el ellene. Ugyanis a Tervhivatal által a nevelőképző főiskola részére kiutalt 500.000 forintból nagyobb összeget más célokra használt fel. Hivatali síkkasztással is valótlják, mert az összegből 60.000 forintot saját céljaira használt fel, ezenkívül több okmányt, könyvet a hlány fedezésére meghamisított. A tervhitei szabálytalan felhasználása miatt a debreceni munkásbíróság tárgyalja ügyét november első felében. Több más bűncselekmény miatt a törvényszék rendes büntetőtanácsa elé kerül.

Termelési versennyel az őszi terv végrehajtásáért

Hajdú vármegye versenyállása az országos termelési versenyben

A dolgozó parasztság verseny-munkájával hajta végre a demokratikus földművelésügyi kormányzat őszi szántási és vetési tervét.

A versenymozgalom — kezdeti nehézségi után — napról-napra hatalmasabb arányúvá fejlődik. A versenyirodák felvilágosító munkával mozgósították a falvak dolgozóit a terv végrehajtása érdekében. Az utóbbi napok kedvező időjárása is lendületet adott a versenynek.

Országos versenyben eddig a községeknek több mint a fele kapcsolódott be. A községek többségében a földművelésügyi szervezetek járnak a verseny munka élén. Versenyben áll az összes gépaiomlás és az állami birtokok 80 százaléka.

Az országos mezőgazdasági termelési versenyiroda megállapította az őszi mezőgazdasági termelési verseny állását az egész ország területére. Hajdú vármegye a versenyekben 26 vármegye között őszi szántási versenyben a tizenhatodik, traktorszántási versenyben az ötödik, búzavetési versenyben a huszonharmadik, rozsvetési versenyben a kilencedik, tengetiszár

Őszi mezőgazdasági munkálatok legújabb állása

Hajdú vármegye községeiben az őszi szántási és búzavetési teljesítményről szóló legújabb gazdasági felügyelői jelentés szerint a szántást 87 százalékos eredménnyel a búzavetést pedig 40 százalékos eredménnyel végezték el. A községek teljesítményei között nagy különbségek vannak. A szántás elvégzésében első helyen áll Hajdúsámson 139 és Földes 137 százalékkal Száz százalékos felületi eredménnyel dolgoztak még Nyirábrány, Hajdúszoboszló, Püspök-

behordási versenyben a tizenhatodik helyen áll. Az őszi szántási és búzavetési versenyben egy kissé le vagyunk maradva, azonban végük figyelembe Rotschnek Jenő gazdasági felügyelő előrelátó megállapítását „Utolsókból lesznek az első!” Hajdú vármegye szorgalmas, igyekvő, dolgozó parasztsága be is fogja azt bizonyítani...

Az országos községi és szövetkezeti versenyben Hajdúsámson 159 százalékos eredménnyel harmadik helyen áll a vetőszántási versenyben.

Megjegyezzük itt, hogy az őszi árpa vetési verseny legjobb községe a biharmegyei Nagyléta. Egyedül itt végezték el százszázalékosan az őszi árpa vetését.

A traktorszántási versenyben 120 százalékos eredménnyel Hajdúszoboszló a harmadik helyen áll.

Kukoricaszár betakarítási versenyben a második helyen áll Nádudvar 100 százalékos eredménnyel.

A termelési költség csökkentési versenyben a nádudvari földművelésügyi szervezet négy traktora tagjainak 30 százalékkal szánt olcsóbban a hivatalos árnál.

Jadány, Kaba, Józsa és Egyek. A búzavetésben első helyen áll Hajdúsámson 86 és Nagyléta 85 százalékos eredménnyel. Teglas 76, Vámospercs 67, Tetlen 66, Debrecen 63, Józsa 58, Hajdúszoboszló 57, Nyírmartonfalva és Tiszacséze 50—50 százalékos teljesítettek a búzavetési kötelezettségüket.

Nagyon lerontotta ezeket a szép eredményeket Hajdúszovát 17, Hőszoboszló 16, Balmazújváros 14, Püspökjadány 11 százalékkal.

„Az egyetem nemcsak a tudományok, az egész magyar élet egyeteme lesz”

A MEFESZ. évnyitó ünnepsége

Szombaton este az egyetem központi épületének díszudvarán rendezte évnyitóját a MEFESZ. Az ünnepség előtt az egyetemistákból álló közönség népdalokat és indulókat énekelt. A műsort a Kollégyiumi Kórus nyitotta meg, amely Csenki Imre vezényletével Kodály: „Marselleise-feldolgozását adta elő. Utána Könya Sándor, a MEFESZ főtitkára beszélt.

— Nekünk új egyetemet kell teremtenünk — mondotta —, amely nem könyvmolykó, nem félig kész embereket bocsát ki kapuján hanem jól képzett, világszemű embereket. — E cél érdekében szükség van a jó professzorokra, szükség van a MEFESZ-re, amely tanítással, a „Tanulj többet” mozgalommal dolgozik kitűzött célja elérésében. Aki a MEFESZ-t támogatja, a népi demokráciát támogatja.

Ezután kérdés-felelet a vita során összefoglalták a MEFESZ célkitűzéseit s azt, hogy milyen konkrét magatartást kell tanúsítani a ma egyetemistájának, milyen feladatokat ró az egyetemistára, hogy két táborra oszlott a világ.

A vita után Szabó István országgyűlési képviselő emelkedett szószra. Beszédében a mezőgazdasági frontján folyó küzdelemről szólott. Rámucartott arra, hogy az ipari szektor szocializálása szükségképpen hozza magával a mezőgazdaság reformját. Csak a szövetkezekkel, a kulákkérdés felhasználásával lehet a mezőgazdaságot fejleszteni, világkonkurrenciára képesé tenni. Külföldi példát hozott fel Szabó István: egy mázsa búza 55 muckaperc értékbe kerül. Ez kell a magyar mezőgazdaságnak is elérni, ez legyen a cél, nem pedig az „egy mázsa búza — egy pár csizma” jelszó. A mezőgazdaságban most már különbözőzetni kell mezőgazdasági proletariátus, középparaszt és ku-

Ujabb őrizetbevételek a debreceni rendőrségen az őszi mezőgazdasági munkák szabotálása miatt

A debreceni rendőrség erélyes kézzel nyúlt bele abba a sorozatos szabotázs-akcióba, mely úgy Hajdú megye, mint Debrecen területén a nagygazdák részéről az őszi mezőgazdasági munkálatokkal kapcsolatban észlelhető volt. A Népi Bizottságok megvizsgálta a megyében és Debrecen határában folyó őszi mezőgazdasági munkálatokat megdöbbenve észlelték, hogy 50—100 holdas gazdák egész serege annak ellenére, hogy velőmag igaerő biztosítva volt számára, még egyetlen szem búzát sem vetett el, sőt az őszi szántási munkálatokat sem végezte el. A Népi Bizottságok feljelentése alapján megindult a rendőri nyomozás és ennek során vasárnap és hétfőn újabb csoportját állították elő és vették őrizetbe a rendőrségen az őszi munkálatokat nem teljesítő nagygazdáknak.

Hajdúdorogról előállították a debreceni rendőrségre Posta Lajos 70 holdas, Bába László 70 holdas, Balogh András 96 holdas, Balogh Péter 60 holdas, Verdes Miklós 48 holdas és Kola Antal 22 holdas gazdákat, akik a meglévő földjeiket nem szántották fel és nem vették be. Ugyancsak bekisértek Hajdúdorogról Papp Antal daralom és cséplőgéptulajdonost, Cifra Miklós gazdálkodót, Szabó

János traktortulajdonost, Papp István olajmalom és 2 garnitúra cséplőgép tulajdonosát, akik bár mezőgazdasági gépjelk teljesen üzemképes állapotban vannak, többszöri figyelmeztetés ellenére sem voltak hajlandók azokat munkába állítani. A rendőrség megállapítása szerint csak magas bért lettek volna hajlandók gépeiket rendelkezésre bocsátani.

A Debrecenben folyó őszi mezőgazdasági munkálatokat is kiküldött bizottságok vizsgálják felül és az eddigi feljelentések alapján a rendőrség megindította az eljárást Boros Nándor Bellegelő 293. szám alatti 82 holdas, Hajdu János Kishegy 9. szám 79 holdas, Jóna János Kossuth u. 63. sz. 80 holdas, Szemere Mihály és Szemere Imre bellegelői gazdálkodók 27 holdas, Forrás Tibor Mikepércs tanya 41 és fél holdas, Molnár Ferenc Gál dűlő 24. szám 41 holdas és Szabó Gábor Szepes 334. szám 30 holdas nagygazdák ellen szabotázs miatt. További őrizetbevételek várhatók, a rendőrség teljes erővel jár el a nép kenyerének veszélyeztetői ellen, akikre a büntető eljárás mellett internálás vár. A kihallgatottak egy részét egyébként még a hétfői nap folyamán átadta a rendőrség az államügyészségnek.

Nincs skarlátjárvány, de emelkedett a megbetegedések száma

A hatóság meglette a szükséges óvintézkedéseket — Enyhe lefolyású a vörheny megbetegedések

A napokban riasztó hírek terjedtek el arról, hogy Debrecenben erősen emelkedett a skarlát, vörheny megbetegedések száma és járványosan terjed a skarlát. A Debrecen munkatársai érdeklődött a városi tisztifőorvos, hivatalban, ahol dr. Félégyházi Sándor tisztifőorvos a következő megnyugtató felvilágosítást adta: — Tény az hogy úgy a fővárosban, mint az ország több helyén, így Debrecenben is az átlaghoz viszonyítva emelkedett a skarlát megbetegedések száma, ez egy ismétlődő periódus, ami többször előfordul. Főleg gyermekek kaptak meg a be-

tegséget, de több felnőtt is fekszik vörheny megbetegedésben. Szerencsére a skarlát enyhe lefolyású, halálos esetről eddig nem érkezett jelentés, nem is történt. A tisztifőorvos; hivatal az összes egészségügyi óvintézkedéseket megtette, a napokban fokozott erővel indul meg a védőoltás is, különösen azokban a korcsoportokban, amelyek leginkább hajlamosak a megbetegedésre. Emelkedett a megbetegedések száma, de járvány nincs és nem volt szükség arra sem, hogy iskolákat be kellett volna zárni.

Joguk volt-e 15 év múlva kivenni a koporsóból az aranyékszereket...

Erdekes ügygel foglalkozott a debreceni törvényszéken dr. Hlyes Gábor büntető egyesítő. Kurucs Sándorné Németi Eszter, testvére, Németi János és Máté Gyula földművesek, újítási lakosok azzal voltak vádolva, hogy 1948. tavaszán az újleai temetőben a 15 évvel ezelőtt elhalt ifj. Kiss Benjáminkoporsójából elvitték a halott ruhája zsebéből az arany zseborát, arany láncot, arany karikagyűrűt, Kurucsáné felbujtatására vitték volna el az ékszereket, arany tárgyakat a tettesek.

A tárgyaláson kiderült, hogy Kurucsáné első férje volt ifj. Kiss Benjámint, aki 15 évvel ezelőtt halt meg. A közelmúltban elhunyt ifj. Kiss Benjámint, az elhalt apja és a fia koporsója felé, egy sírban akarták eltemetni. Amikor a sírgödört megásták és előkerült így ifj. Kiss Benjámint 15 évvel ezelőtt odahegyezett koporsója is, kiderült, hogy a koporsó teteje elkorhadott lemaradt és fedetlenül látni lehetett a holttest maradványait, a ruha is lemállott, már ellenben kicsillant az aranyóra karikagyűrű, arany lánc. Kurucsáné aki különben ifj. Kiss Benjámint első felesége törvényes örököse, megkérte testvérét Németi Jánost és rokonát, Máté Gyulát, hogy mivel ugyanis szükség van pénzre, az értékre, vegyék ki a koporsóból az aranytárgyakat, és adják át neki.

Kiss Benjámint hozzátartozói ezt rossz néven vették, szerintük neki már nincs joga rendelkezni volt férje koporsójában elhelyezett értéktárgyaival és feljelentették lopás miatt. Így került az ügy a bíróság elé, amely most Kurucsánét és társait felmentette a lopási vád alól, mert a bíróság álláspontja szerint joga volt a volt feleségnek, mint törvényes örökösnek utólag,

15 év múlva is kivenni a koporsóból, — amely már széllyel is málott — az aranytárgyakat és azzal ő rendelkezik.

CSOKONAI SZÍNHÁZ
MINDEN ESTE
8 órakor

A GSÚNYA LÁNY
operett 3 felvonásban

Téli menetrend a légiforgalomban
érvényes 1948. nov. 1-től.
Hétköznaponként.

08.30 ind. Budapest érk. 11.55
09.20 érk. Miskolc ind. 11.05
09.35 ind. Miskolc érk. 10.50
10.05 érk. Debrecen ind. 10.20

Utas-, árú-, poggyász- és postaszállítás.
MAGYAR-SZOVJET polgári légiforgalmi rt.
debreceni képviselete: 18USZ, Vöröshadsereg-utja 16. Telefon: 321.
Aruszállítási ügyekben: Piac-u. 73. Tel.: 360.

Szörme és irhabundák

— nagyválasztékban —
Nagy József szücsmesternél, Szent Anna-u. 3.

SZÍNHÁZI MŰSOR: Minden este fel 8-kor: A csunya lány. A-béret. Szerdán este fel 8-kor: A csunya lány. Arany-béret. Csütörtök este fel 8-kor: A csunya lány. Csokonai-béret. Péntek este fel 8-kor: A csunya lány. József Attila-béret.

CSUNYA LÁNY A Csokonai Színház együttese Szombat esti előadásán talált rá arra a stílusra és jutott el ahhoz a nyilvánhoz, amit Debrecen közönsége elvár színházától. Csupa fény derű, vidámság, fölényes könnyedség jellemzői a Csunya lány című operett felújításának. A darab nem tartozik ugyan a nagy alkotások sorába, de célját eléri: szórakoztat s gondtalan vidámságot áraszt. Márkus Alfréd muzsikája színes, gördülékeny és jól ritmizált. Nem épül ez a muzsika nagy emelőkötő kiváltására, de a kedves melódiák szívhez szólnak.

Kerész Sándor rendezői munkája kifogástalan, játéka kitűnő. Szívből fakadó színporkázó humora bőséggel árad s majd csak minden „bemondás” harsogó derű kíséri. Nagy Csilla ezúttal primadonna szerepet játszott. Kettős szerepét nemcsak rátermettsége eszközöivel, de kitűnő formálókészséggel vitte megérdemelt sikerre. Fesztorácsy Károly „muriás” stílusban mintázott játéka színes és megkapó. P. Pinfér Nándor sokoldalú és tehetséges. A honvívó szerepben elismerésemelítón állt helyt. Kormos Ferenc és Papp István frapárs humora sok kedves és vidám percet szerzett a közönségnek. Újvárossy Károly figyelemreméltót nyújt. Novák István remekelt a primás szerepében. Markovits Endre a szokott jót nyújtja.

Külön ki kell emelni a második felvonás vokálkvartettjét. Ritkán van alkalmunk jazzkvartetttel hallani, pedig rendkívül hálás vállalkozás, amit a bemutatás sikere is igazol.

Sebestyén András karnagy ezúttal is rendes és alapos munkát végzett. A jazz-melódiák telten és színesen hangzanak vezénylése mellett és megvan a kelő kiegyenlítéség a színpad és a zenekar között.

Színházi közlemények A csunya lány kácajátó operett folytatja sikereiben gazdag útját, egész heten a színház játkendően marad a bemutató előadás napszerű szereplésében. Nagy Csillával a főszerepben.

Az elvárásait kastyó meséoperett, az mutatja be a színház szombaton délután fél 4 órakor a gyermeknekkel táj hányakkal. Jegyek már válthatók 1-5 forintig.

Garmen opera első előadása november 4-én lesz. Előadásleírás: Gergely Sándor: Vitézek és husók színműve.

„CSAK UGY TÁNCOLTAK A KOTTALAPOK...” November elején Debrecenben szerepel a híatal, kiváló vonosgyűes, az Arco-quadri. A vonosgyűes szép, temberőn skandináviai jurnen volt. Svédország és Finnország nagy városában zótt sikereket arattak. Alkali munkáit látj néhány kritikát. A svéd és finn lapok nagy elismeréssel írják a magyar vonosgyűes teljesítményéről. Stockholmban Attenberg svéd zeneszerző vonosgyűesét is eladja a magyar muzsikusok, az ősvéd szerző maga is ott volt a koncerten és a könyvek között hallgatta művét a magyar vonosgyűes előadásában. Soha nem játszottak még művemet, ilyen lételetes átélései — mondotta hangverseny után A skandináviai turnén Bartók vonosgyűesét is játszották. „Olyan tüzelt, hogy csak úgy táncoltak a kottalapon...” — írja az egyik svéd zenekritikus.

„MESTERBERLET” HIREK. Az Arco vonosgyűes november 4-1 hangversenyére a bérletkártyák felmutatása ellenében a kiadásra kerülnek a napijegyek, szerdától kezdve az Idegenforgalmi Hivatalban. Ugyanott válthatók még bérletek és az Arco hangverseny napijegyei. Bérletek köthetők és jegyek válthatók még a Kossuth Kollégiumban. (Nagyerdei körút 74. szám.)

— Murxo Malaprte, olasz újságíró Carlo életéről írt színdarabot „Kaptak” címen. Az egyik párisi színházban tavasszal kerül előadásra.

Egy napon meghalt Lehár Ferenc és Zerkovitz Béla

Szombaton Ischlben 78 éves korában meghalt Lehár Ferenc, a világhírű operettszerző, a Vig özevegő, Luxemburg grófia, Cigányzselem, Mosolyország s még egész sor nagyszerű operett dallamos behelző, gazdag muzsikájának komponistája. Lehár Komáromban született és magyarnak is vallotta magát. A haladó szellemű nemzetközi és különösen magyar közvéleményre igen kiábrándító volt magatartása a náciizmus idején. Alig néhány órával Lehár halála után Budapestben Zerkovitz Béla halt meg. Az ő neve sokáig fogalom volt, mint igen népszerű kuplák, slágerek szerzője, akinek azonban kozmopolita, sekélyes erzelgős „gaszthauerjei” nem igen nemesítették a zenei ízlést. Sok operettet írt. Zerkovitz a legutóbbi hónapokig tevékenyen részt vett a fővárosi színházi életben.

A tanítóképzőintézet rohammunkával sportpályát hozott rendbe

Középiszkolánk sportéletét vizsgálva, azt a kellemetlen megállapítást vesszük észre, hogy megfelelő sportpályával egyetlen középiszkola sem rendelkezik. Az ifjúság abban az esetben, ha bármely kisebb edzést akar is tartani, csak hosszas könyörgés és utánajárás végetlel kap egy kelletlen felszerelt pályát. Ezt a régen vajdó kérdést oldották meg a Ref. Kollégium tanítóképzősei, akik Szemes Károly igazgató engedélyével teljesen használható állapotba hozták a nagyerdei teniszpályát. Nehéz munkát végeztek a tanítóképzősök, ugyanis a pályát sűrűn benőtt gazonból, szűrés tövises bokroktól kellett megtisztítani.

A 200 munkóra végeztél becsülgetünk a fiukkal, akik kérdéseinkre válaszába tudtukra adták, hogy a pályát elsősorban a kollégium és annak testvérintézete, a Döcsey tanítóképző intézet számára hozták rendbe, amellyel természetesen más középiszkolának is szívesen rendelkezésére bocsátják. Bár a pályafelszerelés egyelőre hiányzik, ennek ellenére azonban remélhető, hogy a Kollégium tanítóképzősei a zavartalan sportélet alapját vetették meg.

A tanítóképzősök rohammunkájá követendő példaként álljon más iskoláknak is, hiszen a tömeges megvalósítása csak abban az esetben érhető el, ha minél több kollégium felszerelt pályá áll a tömeges rendelkezésére.

Bellai Sándor

Nyolc hónapra ítélték Varannai Aurélt

A budapesti népbíróság külön tanácsa hétfőn kihirdette az ítéletet dr. Varannai Aurélnak, a Reuter-iroda budapesti tudóstojának ismeretes bűnügyében. A népbíróság büntetésnek mondotta ki Varannai Aurélt folytatólág elkövetett rágalmazás és igaztás büntetésben és ezért nyolchónapi börtönrre, ötévi hivatalvesztésre, politikai jogai gyakorlatának ugyanilyen időtartamú felfüggesztésére, valamint vagyona egynegyedrészének elkobzására, mint mellékbüntetésre ítélté.

Az ítélet indokolásában az elnök részletesen feltárta a jelen bűntöpepr lényegét. Megállapította a külön tanács, hogy a magyar népi demokrácia a sajtószabadság elvi alapján áll s ennek az elvnek gyakorlati érvényesítése egyúttal a hírszerzés és továbbítás teljes szabadságát is jelenti.

— A hírszerzés szabadsága — folytatta az elnök — nem tévesztendő össze a hírközlés megengedettségével, a hírtovábbítás szabadsága pedig a rágalom és valótlanítás terjesztésének az eltűrésével.

— A reformáció emlékünnepe. október 31-én a debreceni evangélikus templomban ígét hirdet dr. Pass László esperes-lelkész, délután előadást tart dr. Blachbart Ernő egyetemi tanár, a vasárnap iskolola növendékeinek adott szertevendégségen felszólal Elefánty Ilona, a Leánykör vezetője.

Szabad Forum

„A demokratikus egyetem megnyitotta a tudomány forrásait a dolgozó nép líai előtt” — mondotta dr. Dezső Gyula jogi kari dékán a „Szabad Forum” megnyitóján.

A MSZMT és a MEPEsz jogi kari csoportjának rendezésében hétfőn este indult a „Szabad Forum” jogi kérdésekkel foglalkozó előadássorozat. Nagy érdeklődés mellett került sor az előadássorozat első előadására. A megjelentek élén ott voltak dr. Dezső Gyula jogi kari dékán, dr. Schultheisz Emil, dr. Szádeczky-Kardos Tibor, dr. Kauer Lipót és dr. Bözöki Ferenc professzorok.

Dr. Dezső Gyula dékán mondott megnyitó beszédet. Hangzottatta, hogy a jogászság sorában éppen olyan fontos szerepet kell játszania a munkás és paraszti fiataloknak, mint az egyetemek többi fakultásain.

Nemcsak azért demokratikus a mai egyetem, mondotta, mert a haladó szeméket valja magáéinak, hanem azért is mert megnyitotta a tudomány forrásait a dolgozó nép líai előtt. A jogászság előtt ma kemény és felelős munka van s ez nemcsak a paragrafusok megtanulásából áll, hanem megköveteli a legalaposabb ideológiai felkészültséget is.

Mi azt hirdetjük a régiakkal ellentétben, hogy a diák politikájon és elsősorban a joghallgató. Beszélt ezután a Szovjet-Unióról, ahol 32 milliónyi fiatalok tanul a tisztes általános iskolán, a középiszkolán és a főiskolákon. Ismertette vázlatában a szovjet jogrendszerrel s hangsúlyozta, hogy a jogászságnak a szocializmus alapján álló jogi világot kell kiépítenie.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Paksy István joghallgató tartotta meg előadását: A magyar jogászság prespektívái feladatai a szocialista társadalom építésében címmel. Kiemelte, hogy jogászságnak fel kell számolnia a dolgozók széles rétegeiben a jogászokról kialakult rossz véleményt. Az új jogászságnak a szocialista társadalmi rendszernek megfelelő és új jogot kell alkotnia.

Dr. Dezső Gyula dékán zárószavaival ért véget a „Szabad Forum” első előadása.

Készül az örökösödési végrendeleti törvény

Az igazságügyminisztérium törvényelőkészítő osztályán már hosszabb ideje készül az új örökösödési törvény, amely a végrendelet módját is megváltoztatja. A készülőben levő törvényjavaslat szerint a távoli rokonok a jövőben nem örökölhetnek. A végrendeletet egyszerűsítik. A múltban több tanú és legfőbbször közjegyző közbenjöttével végrendeletet az örökösök. Most leherővé teszik, hogy bárki is rövid úton minden megkööttség nélkül végrendeletkézhessék.

Megállapították a nem típus cipők új árát

Az Arhivatal új számnagyságok és a szeptember elseje óta fizendő termelői forgalmasági figyelembevételével újul megállapította a típus lábbelikol előri kivitelű cipők árát, így a marhabőr felszeres magasszárú gyermekcipőnek 31—34 számig a legmagasabb fogyasztói ára 95.50 forint 35—38 számig 100 forint. A férfi magasszárú cipő, fekete preselt, marhabőr felszeres 158 forint, a lódurabél felszeres szimptálaljú férfi cipő 130.50 forint, és 138 forint. A férfi vadász félcipő 158 forint. A kruppon, talpas, borjúbőr felszeres női félcipő 100 és 106 forint. Ezenkívül még számos cipo és bakancslista araj állapították meg.

Elrendelte az Arhivatal, hogy minden cipofajta fogyasztói árát bota kell vésni a talpba és az ár semmiféle címen sem emelhető.

Anyakönyvi hírek

SZÜLETÉSEK: Deák István kishirtokos Csapo u. 34. n. András, Ujhegyi István gyümölcskeskedő Vas Csereben u. B. n. Tamás, Piskóti László npsz. Királyi Ferenc u. 28. leány Erzsébet, Stark Morio forabbi Bajosy-Zsilinszky u. 13. n. Izidor, Süg János npsz. Bánk 66. leány Ilona, Medvécs Gyula npsz. Fancsika 40. n. Gabos, Szabo Ferenc npsz. Nagyhegyes 2. n. Sándor, Csöngy János kubikos Gyulai u. 4. n. János. ELJECYZÉSEK: Konez Gyula MAV tomernök Török Balint u. 15. és Laki Marci, Tiszafüred, Karsai Sándor npsz. Halap 46. és Tokai Erzsébet Vámosperes, Erdő János npsz. Halap 46. és Tckai Margit Vámosperes, Pataki Sándor földműves Belleleg 288. és Schinzel Holba Eszter Miképeresi ut

74. Baranyi Béla szobafestő Jánosi u. 93. és Szamado Julianna Rakevazky 93. és Szamado Julianna Rakevazky u. 19. Sári László fm Fancsika 66. és Sörös Katalin Fancsika 44. Kovács József fm Halap 143. és Egri Julianna Palcz 10. Sándor Gabos MAV üzemi altiszt Andrássy u. 40. és Barta Jolan Honi u. 21. Bór József DNYBV főmunkonyvezető Rudolf u. 14. és Fehér Károlin Belklinika, Varadga János MAV ny. betűró Csillag u.

86. és Kéry Erzsébet Telek u. 94. Méhar József fm Halap 150. és Harangi Erzsébet Bánk u. 4. HALALOZÁSOK: Özy, 4. nosné Kovács Zsuzsanna ref. 73 éves Dezi; Andras u. 16. öv. Mocsári 51. zselén Nagy Róza ref. 56 éves 51. montfy u. 46. Kovács László rhat. 1. napos Hortobágy, Fruentfeld rhat. 1. pincer 65 éves Miklós u. 23. Némaj Lajos atkm. 48 éves Telek u. 14.

A Nagyerdőn vagy a Belvárosban helyezték el a debreceni művésztelepet

A közelmúltban mozgalom indult meg, hogy Debrecenben művésztelepet állítsanak fel: a nagybányai, szolnoki jól bevált művésztelephez hasonló, ahol a festőművészek ottthon nyernének és nyugodtan, anyagi gondoktól függetlenül dolgozhatnak. A mozgalom kedvező fogadtatásra talált úgy a városnál, mint az állannál: a kultuszminisztérium sem zárkózt el a művésztelep megvalósításának anyagi támogatásától sem.

Most a mozgalom ismét erősödött: és újabb fejlemények történtek. A terv egyik felvetője, a mozgalom egyik elindítója az alábbiakban informálta a „Debrecen” munkatársait:

A debreceni művésztelep megvalósításáról újabban ismét több helyen, több illetékes fórumon tárgyaltunk. Az egyik elgondolás szerint a Nagyerdőn, az Augustia szanatórium közelében építenék fel a művésztelepet. Ez a környezeti szép is lenne, a festők szinte helyben kapnák a megfelelő anyagot, terepet, bár a nagyerdei megoldásnak sok gazdasági vonatkozású nehézségei vannak. Most felmerült az a megoldási lehetőség, hogy a központban, a Belvárosban kapna otthont a debreceni művésztelep. A Hatvan utca elején, az unitárius egyház házában nyerhetne elhelyezést a művésztelep. Itt hat-nyolc festőművész kaphatna lakást, műtermet, sőt még is elhelyezést nyerhetne. A Hatvan utcai megoldásnak hívei, de ellenzői is vannak éppen úgy, mint a nagyerdei meg-

oldás: is többen támogatják, de vannak, akik ellenzik. A kérdés az és ez lenne döntő a megoldást illetően, melyik kerülne kevesebb anyagi áldozatra, és melyik megoldás mellett valósulhatna meg hamarabb a művésztelep. Erre vonatkozólag most folynak a tárgyalások és folynak a számítások is. Ugy az állam, a kultuszminisztérium művészeti osztálya, mint a város kulturális ügyosztálya, az építési hatóságok stb. részéről.

Tervgazdálkodás

Ipari beruházások októberben

Ez év októberében az első hónap, mikor az ipari beruházások összege a mezőgazdasági beruházásokat is megelőzve, az első helyen áll. Az ipari beruházások főlénye a mezőgazdasági fölött nem lényeges, mindössze 4.8 millió forint.

Az iparon belül továbbra is a nehéziparon van a hangsúly megnyilvánul az összes nehézipari beruházások végösszege 39 millió forint s az összes többi beruházásra jut 20 millió.

Magyarország nemzeti közeli megállapodásai alapján történi előlegfizetésből is jelentős nehézipari beruházásokat hajtanak végre, amelyek természetesen hozzáadandók még az állami beruházások összegéhez, illetve levonandók, ha a szorosabb értelemben vett állami beruházásokat akarjuk csak feltüntetni. Az eredeti tervelőirányzathoz kapcsolódik még a GF által megzavartott 27.7 millió forintos hitel a NIK részére, melynek októberi részlege 6.5 millió forint.

Bányászat

A szénbányászati beruházások két csoportba oszthatók, nevezetesen a MÁSZ 6.5 millió forintot kitevő beruházásaira és a Mátravédeki Erőmű szénellátását biztosító pernyepusztai bányák kiépítésére (1.5 millió). A MÁSZOVOL fokozott erővel folytatja a kútárait a részére jutott koncessziós területen. Az álamosított kőbányák közül a Badaconyi Bazaltbánya, a Somoskői Bazaltbánya és a Hubortus kőbánya gépezeti berendezéseiket fejlesztik.

A magyar gyártóipar fejlődéséről

Érdekes adatokat közöl a Gazdasztaisztikai Tájékoztató. A fejlődés képe indexszámokban: 1946 augusztusában az átlagos munkáslétszám 89.5, 1948. augusztusában 105.7, teljesített munkatorák emelkedése 90.2-ről 98.2-re a kifizetett munkabérek 57.1-ről 114.3-ra, az egyidőben betölthető munkahelyek száma 88.7-ről 103.3-ra, a teljesített üzemnapok száma 99.8-ról 94.6-ra, a teljesített üzemnapok száma 85.3-ról 102.3-ra, az

Az állami művésztelep... A kérdés az és ez lenne döntő a megoldást illetően, melyik kerülne kevesebb anyagi áldozatra, és melyik megoldás mellett valósulhatna meg hamarabb a művésztelep. Erre vonatkozólag most folynak a tárgyalások és folynak a számítások is. Ugy az állam, a kultuszminisztérium művészeti osztálya, mint a város kulturális ügyosztálya, az építési hatóságok stb. részéről.

Hogyan rendezik a búzakötvények ügyét

A búzakötvények ügyét, az ország pénzügyi helyzetének megfelelően rendezni kívánják. A pénzügyminisztériumban már elkészültek a tervek, amelyek szerint 1949. január 1-től 200 millió forint értékű búzakötvény kerül sorshúzásra. Az első sorshúzásat decemberben tartják, amikor a kötvények 6 százaléka kerül beváltásra 12 millió forint értékben. Az erre vonatkozó kormányrendelet rövidesen a minisztertanács tárgyalja.

Drogista tanfolyamot rendeznek az illatszerek részére

A drogista és illatszerekkeskedők a kereskedelmi minisztériummal folytatott tárgyalások után úgy határoztak, hogy az illatszerekkeskedők tanfolyamát rendezik meg a mezőgazdasági minisztériummal közösen. A tanfolyamot a mezőgazdasági minisztérium támogatja. A tanfolyamot a mezőgazdasági minisztérium támogatja. A tanfolyamot a mezőgazdasági minisztérium támogatja.

SZÁMLÁT a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt-től Bajosy-Zsilinszky utca 1. Bika-bérlés

A Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt-től Bajosy-Zsilinszky utca 1. Bika-bérlés. A Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt-től Bajosy-Zsilinszky utca 1. Bika-bérlés. A Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt-től Bajosy-Zsilinszky utca 1. Bika-bérlés.

Rendelet a kislakásépítés előmozdításáról

A hivatalos lap szombati száma nagyjelentőségű kormányrendelet közlő a szociális szempontból fontos kislakásépítés előmozdítása céljából. A rendelet első szakasza szerint a falusi és városi dolgozók családjai otthonainak építésére, amennyiben az építkezést az állam kölcsön nyújtásával támogatja, az építés- és közmunkügyi miniszter ez új rendelet értelmében köteles végrehajtani.

Az állami kölcsön fejében elsőbbséggel a kislakásépítés iránti igények ellenőrzése, a kislakásépítési tervek jóváhagyása és az építkezés lebonyolítása az a feladat, amelyet haladéktalanul végre kell hajtani. A kölcsön kibocsátását később kibocsátandó kormányrendelet szabályozza majd. A kislakásépítési terveit, a költségek kezelését, a munkák megszervezését, valamint minden egyéb teendőket az Országos Szövetkezet

Hitelintézet intézi.

A kislakásépítés előmozdításában, a tervek kivitelezésében és a rendelkezés végrehajtásában részt vesz még az Országos Házépítő Szövetkezet, amely a megszüntendő Országos Falusi Kislakásépítési Hitelszövetkezet ügykörét is átveszi.

A FAKSZ és az OLSZH vagyona az államkincstárra száll át és ezt a vagyont kislakásépítésre kell felhasználni.

A rendelet a továbbiakban intézkedik a két megszüntülő szövetkezet vagyona felhasználásának módjairól, majd kimondja, hogy ezeknek a megszüntülő szövetkezeteknek birtokában volt ingatlanokat is kislakások építésére kell felhasználni. Végül intézkedik a rendelet mindazokról a teendőkről, amelyek egyebekben is előmozdíthatják a kislakásépítések azonnali megindulását.

H I R E K

TIED AZ ORSZAG, MAGADNAK EPITEDI!

Száz évvel ezelőtt

1848 október 25-én

A nyugati határ közelében lévő honvédtáborból Kossuth Lajos, Pázmány és Csányi részletes és határozott választ küldenek Windischgrätz hercegnek, aki arra szólította fel a honvédseregben szolgáló osztrák tisztakat, hogy azonnal térjenek az osztrák táborba, különben a haditörvényszék elé állítja őket. A válasz elküldése után Kossuth ismerte meg a szöveget a tisztikar előtt, majd felhívta őket, hogy azok, akik nem érznek lelkesedést a haza iránt, menjenek amerre tetszik. A tisztikar többsége nagy lelkesedéssel fogadta a szöveget, de néhányan távoztak, különösen az osztrák származásúak.

— — —

— Várható időjárás. Mérsékelt déli, délnyugati szél, változó felhőzet, néhány helyen kisebb eső, helyenként reggeli köd. A hőmérséklet nem vákózik lényegesen.

— Ügyeletes gyógyszerárak: „Tisza” Péterfia u. 61. „Isteni Gondviselés” Petőfi tér 6. „Magyar Korona” Vöröshadsereg u. 4.

RADIOMUSOR. Kedd. Bpest 1. 6.30: Falművészet. 7.20: Zene. 8: A művészetek tempója. Előadás. 8.20: Operaszínház. 9: Zenekari hangverseny. Du. 12.15: Énekverseny. 1: Magyarok, oroszok, osztrákok 1848-ban. 1.15: A ház együttes. 2.15: Hangverseny. 3: Budapesti Pedagógusok hangversenye. 4: Feladatok és feltevések. Rongy. 4.20: Orgonahangverseny. 5.10: Rádió-fogóháló. 5.15: Szóvétel napok. ezüvlet emberek. 5.25: Szív küldi szívnek szívesen. 6.45: Világíró. 7: Bulgária szőlő Magyarországhoz. 7.45: A főváros. Vigjáték 3 távnyában. 11: Vita a fővárosról. 11.25: Rongy. hangverseny. — Bpest II. Du 5: Tánczene. 6: Zenei előadás. 6.15: Magyarországi hangverseny. 6.45. Magyar nők. 7: A falu hangja. 7.30: Hangverseny. 8.30: A rádió szabadságotem. 9.15: Kivánsít mikrofón. 9.30: Jazz.

— Híterősítő előadást tart ma kedden délután 5 órakor a református presbitérium missziói bizottsága a Kálvinter 17. sz. alatti tanácsteremben. Előadó Nagy István diakonissza intézeti igazgató lelkész. Témája: „Miért jött Jézus?” Az előadás megbeszélésé követi. A belépés díjmentes. Mindenkit szívesen vár és lát a Rendezőség.

— A Nemzeti Parasztpárt debreceni szervezete f. hó 29-én, pénteken délután 6 órakor irodalmi délutánt rendez a Déri Múzeum előadótermében. A párt pedagógus csoportja a kulák kérdés irodalmi tükrét fejlődésében mutatja be. Mikszáth, Tolnai, Ady, Móricz, Veres Péter, Szabó Pál, Nagy Lajos, Solochov, József Attila műveiből választott részletek alapján. Az előadást Juhász Géza egyetemi tanár nyitja meg a zárszót Domokos János főispán mondja. Az irodalmi délutánra mindenkit hív és vár a Nemzeti Parasztpárt vezetősége.

— Ruházati munkások szakszervezetének Nöbízottsága jótékony-célú kulturálót rendez f. hó 31-én fél 4 órai kezdettel a szakszervezet helyiségében Széchenyi u. 1. I. em. Műsorán: Ferenczi József munkászeneszerző legszebb slágerei. Közreműködnek: Elek Piri, Huszár Mária, Kiss Juci Püspök Sándor énekesek. Ezenkívül néptánc bemutató, szavellatok, stb. Műsor után tánc. Minden szaktársat családtagjakkal, ismerőseikkel együtt szeretettel várja a Nöbízottság.

A HULLADÉKPAPIROS GYÚJTÁS FONTOS NEMZETGAZDASÁGI ÉRDEK

* Gyorsírást, gépirást tanuljon a Sima; gyorsíróiskolában Piac u. 73. sz.

* Munkásbákanes, vadászbákanes, gyermekcipő Kontsek c. püzlétkben.

— Sáfokon a hét végén ünnepl keretek között avatják az 1919-es fehér terror kommunista áldozatainak emlékművét. Az ünnepségekre Sáfokra utazik Hajdú megye községe képviselőitében Domokos János főispán és dr. Pásztor József központi járási főjegyző.

— Uj traktorállomások. Vasárnap délután bensőséges ünnepségek között avatták fel Heves vármegyét két új traktorállomását, Füzesabonyban és Sarudon. Minden dolgozó kellemes szórakozást és pihenést (talál az Arany Bika étteremben).

HULLADÉK PAPIROS GYÚJTÁS JOVEDELMEZO.

— A debreceni népbíróóság hét- lőn tárgyalta Tóth Imre baromfi- kereskedő népellenes bűnügyét. A vád szerint 1942-ben Erőhályfalván, Nyírbrányban és Nyíracsádon feljelentette azokat a zsidó lakosokat, akik libát, baromlit vá- gároltak, azon az alapon, hogy ak- kor a zsidók vásárlási joga korlá- tozva volt. A népbíróóság megáll- pította bűnösségét és Tóth Imrét hat hónapra börtönre ítélte. A né- pügyész megnyugodott, Tóth Imre és védője fellebbezett a bűnösség megállapítása miatt.

* Mindenszentekre koszorúk iz- lésések, olcsók Rózsa virágcsarnok Kossuth 3.

— A belügyminiszter felosztatta az Almásd és vidéke (Bihar me- gyé) Gazdakört.

* Pigniczky István chronometer és műórás Piac u. 69. (Megyeház- zai szemben.)

Varrógép javítása Horváth, Hunyadi-u. 19

* Volt már Fehérvárlápn Lilla- füred felet? Menedékházi szállás ötszöri étkezésért 22 Ft.

* TYPUSCIPŐ női, férfi és gyermek márkás gyárak készí- tménye nagy választékban Kontsek cipőüzletben.

* Kézimunka vásáromat meg- kezdettem. Mindentféle alapok, kész, kezdett és hozzávalókból. Remek gyapjufonalak beérkeztek. Min- den: hihetetlen olcsón Szilágyi La- jos kézimunka és divatháza Piac u. 59.

— A debreceni igazságügyi al- kalmazottak az itelőábla könyv- tártermében a szakszervezeti ta- gok közösségi szellemének ápolá- sára kitünően sikerült, magaszin- vonalú műsoros estet rendeztek. Dr. Böszörményi Imre főállam- ügyész hatóság, gondolatokban gazdag megnyitó beszéde után Csehov: „Házitűző” c. darabját nyeg tetszés mellett adták elő Bk- szádi István, Laurencis Béláné és dr. Jósák Géza. Sok tapsot kap- tott Fodor Andrásné és dr. Csiky Mészáros Tibor finom, művészi zongorajátéka. Gasztonyi Mária őszinte átéléssel szavalt. Tomboló ösztön kísérte dr. Csiky Mészáros Tibor és dr. Sámly László zongora- szakszofon játékát. Kirobbanó si- kere volt Barbócz Elek és Pocsay Gábor vidám jeleneteinek. A szel- lemles konferálásért dr. Csiky Mé- száros Tibort, az ügyes, ötletes rendezésért Fodor András illeti elismerés. A megjelentek előadás után jó hangulatban maradtak együtt.

— Újból elnapolták, immár ne- gyedizben Dankó István volt sátor- társajuhelyi polgármester és három társa közellátási bűnügyében a tárgyalást. Több tanult hallgató ki a debreceni munkásbíróóság, meghallgatta Oberzil Dezső szak- értőt, majd újabb tanuk kihallgatá- sa végett a tárgyalást elnapolták. Az ő ödik folytatásos tárgyalá- sa több meg nem jelent tanút elő- vezetnek és már most pénzbírság- gal sújtotta őket a munkásbíróóság.

— Budapesti tárgyalás novem- ber elején a debreceni népbíróóság dr. Cseke Béla elnökléte alatt mű- kdő tanácsa. Nagy Dezső száza- dos, a debreceni szénraktár volt parancsnoka bűnügyében sok a fő- városi tanu és költéskímélés cél- jából a bíróság száll ki Budapest- re és ott hallgatja ki a tanukat. A debreceni nagyallozási szénraktá- ri nagy tűz, amely 1943 nyarán volt és az ezt követő erőszakos katonai nyomozás miatt került Nagy Dániel a népbíróóság elé, amely a budapesti kétnapos kiszál- lág után Debrecenben folytatja a tárgyalást és itt hirdeti ítéletét is- nek. Az igazgatóság.

— Rendőrtársai előtt demokrá- ciaellenes kijelentéseket tett Bé- res András volt, próbaendőr, lo- nyai földműves. Fehérgyarmaton használta a demokráciaellenes ki- fejezéseket. Elkészült ügyében a vádirat.

— A belügyminisztériumban teg- nap nagyfontosságú értekezlet tartottak a főispánok, alispánok polgármesterek részvételével. Az értekezleten ott volt Domokos Já- nos Hajdúvármegye és Debrecen főispánja és Ménécs János, Debre- cen polgármestere is.

— Vasárnap délelőtt a Déri Mú- zeum előadótermében tartotta meg Elizabeth Bowen, angol írónő elő- adását „The english novel” az an- gol regény címmel. A British Cou- ncil rendezésében megtartott elő- adáson dr. Ország László egyetemi tanár üdvözölte a neves angol írónő, aki két részletben tartotta meg előadását. Előadása első ré- zében a 200 éves angol regény- írásról adott ismertetőt, végigve- zette a hallgatókat a kezdeti re- gényformáktól a mai angol regé- nyig. A második részben a XX. század angol regényíróiról tartott előadást s hangsúlyozta, hogy a XIX. század végén és a XX. szá- zad elején változott meg az an- gol regény formája, mert ekkor lépnek ki az „inzarításból”. El- mondo ta, hogy Angliában az utob- bi időben rendkívül megnőtt az érdeklődés a könyvek iránt. Oriási példányokban nyomják ma az an- gol írók regényeit s ez a nagy ér- deklődés nagyobb követelménye- ket is támaszt az íróval szemben. Az értékes előadást, melyen nagy- számú hallgató jelent meg dr. Or- szág László tolmácsolta.

— Az adóhivatal értesít a há- birtokosokat, hogy kötelesek a házádo követésnél alapul vett bére- nek időközben történt emelkedésé vagy csökkenésé a hozzájárulás helyesbítése céljából minden hó- nap 15-ig bejelenteni.

TAKAREKOSKODJ A PAPIROSSAL * GAZDACSIZMA gumiból, fé- rfi, női és gyermek, Kontsek cipő- üzletben.

Varrógép jéte vegye és javítsa szaküzletben Horváth Tihamér Hunyadi-u. 19.

* Hirdetmény. „Sárréti” Áru- raktárak, Mezőgazdasági és Ke- reskedelmi Rt. közhírré teszem, hogy a társaság 1948 október hó 7. nap- ján tartott rendkívül közgyűlésén elhatározta a társaság felszámolá- sát. A felszámolókat felhívják a társaság hitelezőit, hogy követel- leseit legkésőbb jelen hirdet- mény közzétételétől számított hat hónapon belül jelenték be.

— Hirdetmény. Az 1929:XXX. tc. 23. §-ának (4) bekezdése ér- telmében közhírré teszem, hogy Debrecen város törvényhatósági bizottsága az 1948. évi október hó 26. napján, kedden délelőtt 10 óra- kor a Városháza közgyűlési ter- mében rendkívül közgyűlést tart, amelynek a tárgysorozata a vá- rosháza hirdetőábláján ki van függesztve. Ménécs János polgár- mester.

— Lopások. Dr. Kiss Tihamér tanár Kálvin tér 19. sz. alatti fás. kamarájába betörve ismeretlen tet- tes fát lopott. — Sarkad: Dezső Dembinszky u. 10. lakosnak ellop- ták a kerékpárját. — Záhonyi An- talné Teleki u. 49. sz. lakostól, míg egy üzletben vásárolt, ismeretlen tettes a pulton hagyott tárcájából kilopott 200 forintot. — Rosenfeld András MATEOSZ-fuvaros Petőfi tér 6. sz. lakosnak a tehérgépkocsi pótkocsiját takaró ponyváját fel- vágva Törökszentmiklós körül is- meretlen tettes megdézsmálta a szállított árutak.

NE DOB D EL A HASZNALHATÁ- LAN PAPIROST, UJSAGOT, HANEM GYÚJTÁS ÉS ADD AT A HULLADÉK GYÚJTÓKNEK

* Minden héten lehetőleg szer- daig vásárolj meg toto szelvényet- det.

Női divatárak Női és férfi harisnyák Szövetek, pulloverek Bőrkesztyűk, retikülök nagy választékban Tóthfalussy-nál PIAC-U. 40. Hangya átjáró

Magoss György arcképének leleplezése

A debreceni városi nyugdíjasok vasárnap helyiségükben. Hatvan u. 23. szám alatt taggyűlést tartottak, amelyen több, mint száz városi nyugdíjas jelent meg. A taggyűlés keretében leleplezte le Magoss György volt polgármester arcké- pét. Az arcképet a Magoss család adományozta a városi nyugdíjasok egyesülete helyisége részére.

Vég Dezső ny. helyettes pol- gármester, a városi nyugdíjasok egyesülete díszelnöke tartotta a megnyitót. Megemlékezett Magoss Györgyről, aki becsületese és ér- ző szívű, igazságos ember volt, védelmébe vette az üldözötteket, akikkel nem volt egy pártban, egy politikai nézetben. Megemlékezett arról is, hogy Magoss György kezd te meg Debrecenben az újjáépítést és szépiést.

A megnyitó beszéd után Banko- vácz Alfréd ügyvezető elnök tar-

tott nagyhatású emlékbeszédet. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg Magoss Györgyről, méltó ta érdemeit, ismertette pályafutását és Debrecen város érdekében ki- fejtett munkásságát. A város köz- világiatlásának való ellátását ő te- remtette meg, a villamosvasút, víz- ellátás, utcák burkolása, kórház, szülőotthon, gyermekgondozó, napközi otthon teremtése, stb. te- véné ő működött közre, a Közteme- tő alapját is ő vetette meg. Mint embert jellemzte ezután Magoss Györgyöt, aki egyszerű, puritán volt, nem fogadott el kitüntetése- ket és szinte „atyailag” intézte az ügyeket, bárki hozzáfordulhatott.

Vég Dezső záróbeszédével ért véget az ünnepség. A jelen voltak elhatározták, hogy halottak napján testületileg kivonulnak Magoss György sírjához és megkoszorú- zák sírlelkét.

A Magánalkalmazottak Szakszervezete szinpadavató ünnepélye

Nagy érdeklődés és őszinte si- ker jegyében folyt le a Magánal- kalmazottak Szakszervezete deb- receni csoportjának új helyiség- és szinpadavató ünnepélye. A Magán- alkalmazottak Szakszervezete ki- váló kulturgárdája, mely Szilas Hugo vezetésével eddig is magára vonta a figyelmet értékes munká- jával, új helyiségében méltó kere- tek között folytatja érdemes mun- kásságát.

A színvonalas műsort a Magán- alkalmazottak Énekkara vezette be a Himnusszal. Polgár Gyuli prólójáca finoman, hatásosan adta elő Vágóélei Gyözőné. Szilas Hugo, a kulturszakosztály vezetője gon- dolatokban gazdag beszédben szó- lott arról, hogy a kultúra új haj- lékot kapott Debrecenben. Lelkes szavakban emlékezett meg a fel- szabadító szovjet hadseregről és a debreceni dolgozók háláját tolmá- csolta Sztálin generalisszimusz- nak.

A változó kulturáladatok ko- molyságát bizonyította a részletek előadása Madách „Ember tragé- diájából”, Lány; Barna remek ala- kítása Ádám szerepében, Bléler Vera és Décsi Aladár kitűnő játé- késsége emelkedett, ki az elő- adásból, mélyst Szilas György, Balajthy Kálmán, Szilas István, Kóti Imre, dr. Szabó Ferenc, Kovács György, Bagossy Sándor és Jácossy József sikerült figurákkal tett teljessé. A rendezés Kormos Lajos kifogástalan művészzel megoldott munkája. A műsort a Magánalkalmazottak Énekkara zárta be az Internacionálé elének- lésével.

Álnév alatt élt három évig, most bíróság elé került

Még 1945-ben elfogta a rendő- ség Kocsmár Gyula 30' éves gaz- dasági cseléd, tetéleni lakost, aki a háború alatt a 6/5 zsidó munka- századnál szolgált, mint örvezető. A vád szerint kegyetlenül bánt a munkaszolgálatosokkal, több em- bert kivégeztetett és kivégezt, az ő és társai bánásmódja követke- zésben a század 210 főnyi tagja pár hónap múlva 21-re apadt le. Kocs-

Három hirtelen haláleset

A debreceni rendőrsége három hirtelen halál-élet jelentettek.

Nemes Lajos 42 éves alkalmi munkás Teleki utca 14 szám alatti lakos rosszul let. Haldoklóva be- szállították a klinikára ahol telora múlva meghalt.

Nagy György 18 éves hajdúo- rogi, Fogadó utca 35 lakos az ut- cán összeesett és mire segítségére siettek meghalt.

Balmazújvárosan a kastély kert- jében holtan találták Varga Lajos 29 éves tisztviselőt.

Varga Lajos halálát jelentették a debreceni államügyészségben. Varga vasárnap a gépvató ünnepsé- gen vett részt és este nem tért ha- za. Felesége hétfőn a kastély kert- jében holtan találta meg. Külsérel- mi nyomokat nem észleltek. Mi- után a halál oka még nem mert tisztázást, a debreceni államügyés- ség elrendelte a vizsgálatot és a holttest felboncolását. Egyes ada- tok szerint szívizélhűdés okozta halálát.

Álkuicsos betörő a Mester-utcában

Kardis József Mester utca 29 szám alatti lakos feljelentést tett a redőrségen ismeretlen álkuicsos betörő ellen, aki lakásába be- hatolva onnan 2000 forint értékű ruhaneműt lopott.

— Halálos szerencsétlenség törté- nt Komádi határában, két szekér összeütközött és a szekér rúdjá agyonnyomta Kóti Sándorné de- recségi asszonyt, aki az egyik szekéren ült. A vizsgálat megin- dult.

